

יום טוב פרק שני ביצה

יח.

עין משפט נר מצוה

ל א מיי פ"ד מהל' י"ט
הל' ז' (ש"ע ח"א ס' י'
ש"כ פ"ד ז' ב'ה"ט)
ל א מיי ש"ס הל' ז' פ'
ל א ג ד מיי ש"ס הל' ז' י'
ו"ט מהל' מקוואות
הל' ז' טו"ש' י"ד ס' ק"ה
ש"ע מול:
ג הל' מיי פ"ד מהל' י"ט
הל' ז' פ':

שמא יעבירנו ארבע אמות ברשות הרבים. תימה אמאי לא קאמר
שמה יוליאו מרשות היחיד לרשות הרבים וי"ל שיש היכר
צפתא ובגופי החצר (א):

גזרה י"ט אטו שבת. ולא היא גזרה לגזרה דיי"ט ושבת אחת
היא: **גזירה גזירה גזירה אטו השבילה.**

וקשה לפרוך גגורו גגורו משום שמה
ועבירו ארבע אמות ברשות הרבים
להשיקו וי"ל דגזי הטבילת כלי צריך
למגור שמה יעבירו לפי שלהוט
להטבילו: אבל בהשקת מים אין להוט
כל כך להשיקו דלפשר זמנים אחרים
וכן צסמוך זולד הטומאה לא פריך
נגזור שמה יעבירו לפי שאינו להוט
כל כך להטבילו כיון דלינא לא

טומאה דרבנן:

מדלין בדרי טמא והוא טהור.
מאליו תימה דזמניתין
אמר אין מטבילין כלי על גבי מימיו
לטהרו וי"ל דהסס מיירי שהוא מלא
מים ויש בו הוססא דלאטבולי קצעי
ואסור להטביל כלי דמחין כמתקן
אבל הכא אין הכל יודעין שדלי
טמא וא"כ הו"ה אלא סבור דלשאו

הוא צריך:

כלי שנשטמא באב הטומאה אין
מטבילין אותו בולד הטומאה
מטבילין אותו וכו'. פירש רש"י דמיי
שנטמא מערב י"ט דאי צי"ט אפילו
צאצ הטומאה מטבילין אותו והא

דאמרינן לטבילין מטבילין אטו וי"ט
דאמרינן לעיל דמיי מערב צי"ט
מטבילין אטו וי"ט מיירי שנטמא
צאצ הטומאה וטעמא דכא הטומאה
אין מטבילין אטו משום דטומאה
דאורייתא היא דנראה כמתקן אבל
הטומאה שנטמא צמסקין אינו טמא
כי אם מדרבנן ולא מחין כמתקן ועוד
פירש פירוש אחר דמיי שנטמא צי"ט
ענמו וצאצ הטומאה ומ"מ אין
מטבילין אותו צי"ט הואיל וצריך
הערב שמש ואין מטבילין לצורך חול
אבל צולד הטומאה אינו צריך הערב
שמש ומטבילין אותו צי"ט והא
דאמרינן טמא צי"ט טוב מטבילין
אטו צי"ט מיירי שנטמא צולד
הטומאה ולא נהירא ליה לרש"י
דלכתי מ"מ הרי ראו להשתמש בו
חולין שאינו צריך הערב שמש אלא
תרומה והר"י פי' דניחא לפי המסקנא
דאורייתא דתרומה דשס צריך הערב
שמש ואינו נראה להר"י יתקן דאטו
פסיקא ליה דכהנים לית להו חולין

ומייהו קשה היאך הוא מותר להטביל כלי שנטמא צולד הטומאה דאם
רואה להשתמש בחולין ובמעשר א"כ טבילה ואי משום תרומה הא
צעי הערב שמש וא"כ לצורך חול הוא מטביל ויש לומר דלפירוש
אחר שפירש רש"י נחא דצטבילת דרבנן כמו זו לא צעיא הערב
שמש (א) כדתנן צמסקת פרה (פ"א משנה ה) כל הטעון ציאת מים
מדברי חכמים לאחר ציאתו מותר צבולין:
היבי משבחת אה בבהנים. וא"כ צישראל נמי משבחת לה דכל
הפוסל תרומה מטמא משקין להיות תהלה וי"ל דמיי צבלי
שאינו ראו להשתמש צמכו מים גגון כלי מנוקב:
מערבמת ושובלת בבריה. תימה היינו שרייה וקשריה אסורה מפני
שהוא מוכס ומלנן דאמרי שרייה וזו היא צבוקו וי"ל
דהואיל דהוי דרך טינוף שריי ודע דהאין אנו מנגזים דיינו צמפה
צצנת הא הוא שרייה ואסור מפני שהוא מוכס ומלנן אלא כיון דהוי
דרך טינוף שריי הכא נמי נמנא הכי (א): **גזרה שמא ישהא פי' עד**
אין משאה ענמו מלטבול ועוד לא שייך לנחש לדי תקלה כל כך:

הד

ועבירנו ארבע אמות ברשות הרבים. ממקומו עד המקוה: ומי
גורנין. ומי אחריו רבנן כולי האי צהך תקנאת דצבילת כליס
למגור המירא אטו אסורה וגזרה לגזרה: **וספנתא.** דהא קושיא
היא: **מוהר זסיר צהו.** שלא יטמאו

טומאתן מלתא דלא סכיחא ולא גזור
צה רבנן: **מדלין.** מים: **דלי טמא**
והוא טהור. מאליו. והא לא דמי
למטבילי כלי ע"ג מימיו דמתני' דאסור
דהסס כל ענמו לא צא אלא לטהר
צין מים צין כלי הלכך מוכחא מילתא
דצבילת וטעמא דצבילת אסורה משום
דנראה כמתקן כלי והאי מחין אבל
הכא אין הכל יודעין שהדלי טמא
והרואה אומר לשאו מים הללו היה
צריך: **נגזור דלמא אמי לאטבוליה**
צעייה. צלא שאיצת מים: **מסוך**
שלא הוטרס לו. טבילה זו אלא ע"י
דלוי צשאצת שאין כן דרך שאר
צבילות: **זכור הוא.** שהטבילה

אסורה צי"ט: **כלי שנשטמא מערב**
י"ט. וצאצ הטומאה כדלקמן:
אין מטבילין אותו צי"ט. הואיל והיה
לו להטבילו מצעוד יוס: צי"ט
מטבילין אותו צי"ט. וישתמש צו
היום חולין שאין צריך הערב שמש:
דלא סכיחא. שהרי הכל מטשרין
צרגל וכל שכן שזירין מלהטמא:
כלי שנשטמא צאצ הטומאה. מערב
י"ט כדלעיל: **אין מטבילין אותו**
צי"ט. דכיון דטמא מן הטורה היה
ליה כמתקן: **צולד הטומאה.** אין
כאן תקון דמדאורייתא טהור מעליא
הוא שאין כלי טמא אלא צאצ
הטומאה כדתינא (א) כדכחל שוחטין (ד)
כלי חסר ואין כל הכלים מטמאין
מאזרי כלי חסר משום דהוה ליה ול
הטומאה שמה צמכוו אין מטמא
מחמת השרץ אלא מחמת אזרי כלי.
יש מפרשים כלי שנטמא צאצ
הטומאה אפילו טעמא צי"ט אין
מטבילין אותו צי"ט וטעמא משום
צצעי הערב שמש דטומאה דאורייתא
צריכה הערב שמש הלכך הואיל ואינו
רואי היום לתשמיש לא יטבילנו וקשיא
לי הרי ראו להשתמש בו חולין שאין
הערב שמש אלא לתרומה וקדשים
כדתנן טבל ועלה אוכל צמעער הערב
שמשו אוכל (א) קדשים (נגעס פקד יד
מ"ג): **ולד הטומאה היבי משבחת**
לה. מי הוא הצריך להטבילו אינו אלא

כהן דהא ולד הטומאה ראשו וכלי שנטמא צו שני שנטמא צו שני חולין שאין
שני עושה שלישי צבולין וא"כ להטבילו אלא לתרומה: **זריזין פן**
ולא אטו למשרי דאצ הטומאה. אי נמי זריזין מלצא טומאה לכלהין
והו"ה מלתא דלא סכיחא: **שאין לה גגדים.** טהורים להחליף וללבוש
אחר צבילתא והיום י"ט ואינה יכולה להטביל את אלו שעליה:
מעצמם וטבולת. כשהיא צבושה וסקלקא לה טבילה אף לכלים ולא
מוכחא מלתא שהיא מתקנת דלטבילת עצמה נכנסה ואדם מותר
לטבול כצ"ה דנראה כמייק דלקמן: **רצ יוסף אמה.** טעמא דמתני'
דצבילת כליס צצנת וי"ט אסורה משום סחיטת צגדים אף על צבלל
כלים: שמה ישהא. אי שרייה ליה לאטבוליה צי"ט משאה להו עד י"ט
שהוא פנוי ואמי צבו צמוך כך לדי תקלה להשתמש צהן תרומה:
רצא אמה. טעמא דמתני' מפני שנראה כמתקן כלי דמניא לתקנת
מלאכה וגזור עלה מדרבנן: סינח מים יפין. שדרך לחמוך צהן:

שהוא פנוי ואמי צבו צמוך כך לדי תקלה להשתמש צהן תרומה:
רצא אמה. טעמא דמתני' מפני שנראה כמתקן כלי דמניא לתקנת
מלאכה וגזור עלה מדרבנן: סינח מים יפין. שדרך לחמוך צהן:

שהוא פנוי ויצא אף להשתמש צהן תרומה אבל אדם

אמרו רבא אפילו מי שיש
לו בור בחצורו, גורנין שלא
יטבילין לחליי בחצורו,
גודה שמא יטמאו כל החצר
אחרת מי שאין לו בור בחצורו
ושורין משקיעין את המים.
כולו, ובלבד שלא יציפו (מן) [מן] המקוה על הכלי, אלא יהיה משוקב במלאו בכלי אבן לטהר אותו המים. אבל לא

רבינו הגנאל (המשך)
מטבילין, שיצו המים
ויצלו למעלה מן הכלי,
כדי שהיא תכלה ומימי
משוקעין במים, אלא הכלי
כדור צריך להיות משוקע
במים, והיו המים
הטמאים שבתוך הכלי
משיקין עם מי המקוה, ואי
גורנין נגזור השקא אטו
הטבילה, ונאמר הוואה
שמשקין יטביל. ורדיין
טומאת המים היפין צומן
שאין לו זולתם מותר
היו בהן, וטומאתם
היו בהן, וטומאתם
מלתא דלא סכיחא היא,
ולמלתא דלא סכיחא לא
נגזור בה רבנן, ולמה בכלי
אבן, משום דלא מקבילי
טומאה, כדקי"ל כלי
גללים לא אבנים כלי
ארמה לא מקבילי טומאה,
ופירשונה בחבילת יומא.
מדלין טעמא ליה מדלין
בדלי טמא. [כמן] וגם דלה
[דהן] לנו. כלומר ממלאין
בו מים מן הבור והוא
טהור מאילו, כלומר מאי
הוא גזור דלמא אתי
לאטבוליה. ורדיין מוחך
שלא הותרה לו אלא ע"י
מילוי, וצד הוא שאסור
להטבילו ולא אתי
לאטבוליה. וכן כלי
שנטמא בי"ט מטבילין
אותו בי"ט, ולא גורנין
דלמא אתי לאטבולי כלי
שנטמא בי"ט, מאי
טעמא בי"ט מותר והיו
אינטי בכלים שלהן,
וטומאת הכלים בי"ט
היה רואה דלא סכיחא היא
דהא והיו בה, וכל מלתא
דלא סכיחא לא גזור בה
רבנן. ומובחנת לעיל לה
שנטמא באב הטומאה כו'.
ושנין וולד הטומאה לא
משיבחת לה צריך טבילה
לטהרה שלא טמא אלא
בגי כהנים דאכלי תרומה,
ושני עושה שלישי, והן
דאמרינן אלא לאטבולי
כלים שנטמאו באב
הטומאה, אבל וולד
הטומאה אינו טמא, דאין
שני עושה שלישי בחולין,
ואי משתמש בכלי שנגע
בוולד הטומאה (א) שרי
ליה דהא לא טמא,
כדקי"ל אין שני עושה
שלישי בחולין, וכן גדה
שאין לה בגדים ללבוש,
מערומת בי"ט וטבולת
בבגדיה, ומצוא בגדיה
משנין בה
מתוך שלא הותרת לה
להטביל ביה אלא ע"י
מלבוש כדורה היא, ולא
אזריה לאטבוליה בגדיה
בפני עצמן, ורב יוסף
אמר, מתני' גזירה משום
סחיטה כו', ופשוטה היא.
רב יבבי אמר גזירה שמה
פירוש כל כלים
שנטמאו לו יאמר הגה
בי"ט שאין אני עושה
מלאכה מטבילה, עכשיו
טורד אני במלאכה,

(א) תרומה שיהיה צריך להטבילו כלי יכל